

område (henholdsvis amts- eller storkreds) beregnes som summen af områdets (kredsens) vælgertal, befolkningsstal og areal, det sidste multipliceret med en faktor, som efter valgloven af 1948 er fastsat til 25. Kommissionen foreslår, at denne faktor uændret sættes til 25, dog således at faktoren som hidtil ændres i samme forhold som stigningen i folketal og vælgertal.

Forsåvidt angår de af forfatningskommissionens underudvalg opstillede retningslinier for beregningen af de politiske partiers repræsentation, har kommissionen fulgt det fremsatte skitseforslag.

Med hensyn til fordelingen af tillægsmandater på de forskellige områder foreslår kommissionen de nuværende bestemmelser opretholdt, medens man som anført ved fordelingen af de hvert enkelt parti tilkommende antal tillægsmandater inden for et område foreslår en mindre ændring, jfr. bemærkningerne til forslaget § 44.

Spørgsmålet om betingelserne for, at et parti skal kunne opnå andel i tillægsmandaterne, har været underkastet fornyet behandling i valglovskommissionen.

Der har under disse forhandlinger været drøftet forskellige muligheder, herunder et forslag om, at et parti, der ikke har opnået mindst 4 pct. af samtlige afgivne stemmer, ikke skal kunne opnå tillægsmandater.

Som resultat af kommissionens forhandlinger er der blandt repræsentanterne for socialdemokratiet, det konservative folkeparti og venstre enighed om at foreslå, at et parti kan deltage i fordelingen af tillægsmandaterne, såfremt partiet enten har opnået mindst eet kredsmandat eller partiet i landet som helhed har opnået mindst 60 000 stemmer, eller partiet inden for hvert enkelt af de tre områder har opnået mindst lige så mange stemmer, som det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der i området taget som en helhed er afgivet pr. kredsmandat.

Det radikale venstres repræsentanter i kommissionen har ikke kunnet tiltræde dette forslag, idet de mener, at de nuværende betingelser for adgang til opnåelse af tillægsmandater i alt væsentlig opfylder rimelighedens krav.

Retsforbundets repræsentant, som principielt ønsker at gøre hele landet til een valgkreds for derved at give lettere adgang for nye anskuelser til repræsentation på rigsdagen, end de nuværende bestemmelser tillader, modsætter sig den foreslåede skærpelse af betingelserne for tildeling af tillægsmandater.

Forslaget er ej heller tiltrådt af det kommunistiske partis repræsentant.

Der har iøvrigt ved behandlingen af dette spørgsmål og af spørgsmålet om betingelserne for anmeldelse af et nyt parti blandt samtlige partiers repræsentanter i kommissionen været enighed om at udtale, at det må anses for et brud på valglovens forudsætninger, såfremt et parti ved en deling søger at sikre sig fordele, og man må tage afstand fra en sådan udnyttelse af valglovens bestemmelser om mandatfordelingen. Man forventer, at rigsdagen i fremtiden vil have opmærksomheden henvendt på dette spørgsmål ved godkendelse af rigsdagsvalg.

I forfatningskommissionens underudvalg var der endelig opnået enighed om, at spørgsmålet om den fremtidige valgretsalder efter den nye grundlov skal afgøres ved en folkeafstemning, som afholdes samme dag som folkeafstemningen vedrørende grundlovsforslaget. Berettiget til deltagelse i denne folkeafstemning skal alle være, der på afstemningsdagen er fyldt 21 år, og som opfylder de øvrige betingelser for valgret til det nuværende folketing. I overensstemmelse hermed er det i § 1 bestemt, at valgretsalderen fastsættes ved en folkeafstemning.